

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİL BİLGİSİ KONULARININ ÖĞRETİLME GÜÇLÜKLERİ

İlhan ERDEM*

Öz

Dil bilgisi, anlama ve anlatma becerilerinin kazandırılmasında önemli bir işleve sahiptir. Dil bilgisi öğretiminde konuların nasıl öğretileceği önemli araştırma alanlarından biridir. Araştırmada iki farklı soruyla 14'er konu başlığının öğrenme güçlüğü tespit edilmiştir. Birinci soru: "Dil bilgisi öğretimi sürecinde öğrencileriniz hangi konuda ne oranda zorlanmaktadır?" İkinci soru ise: "Aşağıda verilen dil bilgisi konularını öğretirken hangilerinde ne oranda problem yaşıyorsunuz?" şeklindedir. Araştırma, Ankara ilinde merkeze bağlı sekiz ilçede ilköğretim II. kademedeki görev yapan öğretmenleri kapsamaktadır. Hazırlanan anket, 257 Türkçe öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin öğrenmekte ve öğretmenlerin öğretmekte en çok ve en az zorlandıkları konuların benzer olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre, öğrencilerin öğrenirken ve öğretmenlerin öğretirken en çok zorlandıkları konular; sırasıyla fiil çatıları, fülimsiler ve birleşik cümlelerdir. Öğrencilerin öğrenmekte ve öğretmenlerin öğretmekte en az zorlandıkları konuların ise kaynaştırma harfleri, ünsüzlerle ilgili kurallar ve ünlü uyumu kuralları olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dil bilgisi, öğretmen görüşü, dil bilgisi konuları.

Abstract

Grammar has an important role in acquisition of understanding and explaining skills. In grammar teaching how the subjects will be taught is one of the important research fields. In the research, learning difficulties of 14 topics were determined by asking two different questions. The first question is: "During grammar education, in which subjects and to what extent do your students have difficulties?" The other question is: "While teaching grammar subjects that are given below, in which subjects and to what extent do you have problems?" The research includes teachers working in the secondary schools in eight towns of Ankara. The prepared questionnaire was applied to 257 Turkish language teachers. At the end of the research it was determined that the most and least difficult subjects for students in learning and teachers in teaching was similar. According to the research, the difficult subjects were conjugations, gerunds, and combined sentences. The least difficult subjects were linking letters, rules about consonants and vocal harmony rules.

Keywords: Grammar, teacher's opinion, grammar subjects.

İlköğretimin ilk yıllarında başlayan dil bilgisi eğitimi, üniversite yıllarına kadar devam etmektedir. Uzun yıllar yapılan çalışmalara rağmen öğrenciler dil bilgisi konularını iyi öğrenememektedirler. Üniversite giriş sınavında bu alanla ilgili soruları cevaplayabilen öğrenciler, üniversite yıllarında bilgilerinin beceriye dönüştürememektedirler. Durum bu merkezde olduğuna göre dil bilgisi öğretiminde sorun veya sorunlar var demektir.

Dil bilgisinin beceri hâline dönüşmemesi, üzerinde düşünülmesi gereken, çözüme kavuşturulması lazım gelen hususlardandır.

Dil bilgisi (gramer), “Bir dili ses, şekil ve cümle yapıları ile dilin çeşitli öğeleri arasındaki anlam ilişkileri açısından inceleyerek bunlarla ilgili kuralları ve işleyiş özelliklerini ortaya koyan bilim. Ses bilgisi, şekil bilgisi, cümle bilgisi ve anlam bilgisi gramerin başlıca bölümleridir. Tür olarak tasvirî gramer, tarihî gramer ve karşılaştırmalı gramer gibi türleri vardır.” (Korkmaz, 1992:75).

Dil bilgisi; bir dilin sesleri, sözcük türleri, bunların yapıları, cümle olarak dizilmeleri ve cümle içindeki görevleri, çekimleriyle ilgili kuralları inceleyen bir bilim dalıdır. Dillerin genel olarak nasıl oluştuğunu, gelişimlerini, dil olaylarını inceleyen bilim ise, dil bilim adını alır. Her dilin kendine özgü kuralları bulunduğu için ayrı ayrı dil bilgisi vardır (Göğüş, 1978:337).

Dil bilgisi doğru düşünme, doğru konuşma ve yazmaya yardımcı bir çalışma alanıdır. Dil bilgisi öğretilmesiyle öğrenciler, dilin imkânlarını, sınırlarını ve gizil gücünü ortaya çıkarırlar. Ana dili öğretiminde amaçlara anlama ve anlatma etkinlikleriyle ulaşılırken bu etkinlikler, yazım, noktalama ve dil bilgisi çalışmalarlarıyla beslenir (Sever, 2000:25).

Sesleri, sözcükleri, cümleleri çeşitli yönleriyle inceleyen bilgi alanına dil bilgisi denir. Dil bilgisinin kavranmasıyla öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin de geliştiği görülecektir. Dilimizi kullanırken karşılaştığımız yanlışlıklardan kurtulmanın yolu, sağlıklı bir dil bilgisi eğitiminden geçmektedir.

Dil Bilgisi Öğretimi

Modern öğretimde dil bilgisi öğretiminin amacı, dille ilgili birtakım kurallar ve ilkeler öğretme değildir. Önemli olan öğrenilen konuların birer beceriye dönüşmesidir. Beceriye dönüşmeyen kurallar, ezberci eğitimin bir ürünüdür. Oysa eğitimde öğrencileri ezbercilikten kurtarmak esas gaye olmalıdır. Öğrenci dil

bilgisini niçin öğrenmesi gerektiğini kavrayıp bunu uygulamadıkça, bilgilerini diğer alanlarla yapılandırmadıkça başarılı bir eğitim yapılmamış olur.

Dil bilincinin gelişmesinde ve öğrencilerin dili kurallarına uygun ve doğru bir şekilde kullanma hassasiyetine sahip olmasında ana dili etkinlikleriyle bütünleşmiş bir dil bilgisi öğretimine önemli görevler düşmektedir.

“Dil bilgisi, bağımsız bir ders olarak değil okuma-anlama işi ile birlikte yürütülmelidir. Bu dersle ilgili çalışmalar, öğrencilerin anlama, konuşma, yazma becerilerini geliştirmeye yönelik olmalıdır (Kavcar vd:80).”

Aydın'ın (1999:25) yaptığı bir araştırmaya göre öğretmenlerin büyük bir bölümü, dil bilgisine önem verdiklerini ve öğretilmesinden yana olduklarını belirtmişler, niçin öğretilmesi gerektiğini de şu şekilde sıralamışlardır:

- Dil bilgisi, öğrencilerin dile ilişkin yanlışlarını azaltır. % 13.59
- Dil bilgisine ilişkin bilgi, öğrencinin yazma becerisini geliştirir. % 11.96
- Dil bilgisi çalışmaları, öğrencinin zihin gelişmesine yardımcı olur. % 10.8
- Bir yabancı dilin öğrenilmesine yardımcı olur. % 10.8
- Ölçünlü Türkçenin öğrenilmesine yardımcı olur. % 9.24
- Bilimsel yöntemleri ve çözümleyici düşünmeyi öğretir. % 9.24
- Öğrencinin daha iyi iletişim kurmasını sağlar. % 8.70
- Dilsel özgüveni oluşturur. % 8.70
- Kültürel, dilsel hoşgörüyü artırır. % 5.98
- Müfredat dil bilgisini öğretmeyi gerektiriyor. % 3.80
- Dil bilgisi öğretmekten hoşlanıyorum. % 3.26
- Dil bilgisi öğretimi sınıfa daha iyi egemen olmayı sağlıyor. % 2.72

Dil bilgisi konuları, tanımdan kurallara, oradan da özelliklere ve örneklere doğru bir çizgi izlediği zaman soyutluktan kurtarılamaz ve soyutluktan kurtarılamadığı müddetçe de kavratılması ve öğretilmesi mümkün olamaz. Bu yüzden, örnekler üzerinde, öğrencinin bildiklerinden yola çıkan ve bilinenle bağlantılı bilinmeyeni buldurarak kademe kademe bütünlüğe doğru ilerleyen bir metotla yeni bilgilere ulaşmak yani onları yeniden keşfettirmek gerekecektir.

Ulaşılan bilgilerle planlı ve düzenli ilerlemeyle çeşitlendirilip gruplandırılacak ve sonuçta da kurala ve tanıma ulaşılabacaktır (Cemiloğlu, 2001:144).

Dil bilgisi öğretim yönteminin dil becerilerini kazandırmaya yönelik olması gerekir. Dil bilgisi kuralları, sözden ve yazıdan ayrı, hazır sonuçlar olarak öğretilmez. Böyle bir öğretim ezberlemeye alıştıırır, uygulama gücü kazandırmaz. Öğretmen verdiği örneklerdeki benzerliklerden yola çıkarak kurallara ulaşır. Böylece öğretim gözleme dayanan bir tüme varım yöntemi izlemiştir. Kuralların öğretiminde öğrenciyi doyuracak, kuralı doğru kullanmaya yetecek derinlikte bilgi verilmelidir. Sorunu açıklayacak, tanıtacak zengin örnekler, değişik durumlar üzerinde çalışılmalıdır (Göğüş, 1978:350).

Yeni Türkçe Programı da yapılandırıcı bir anlayışla oluşturulduğundan, program dil bilgisi öğretiminin işlevsel öğretime imkân sağlamaktadır. Dil bilgisi öğretiminde öncelikli amaç, öğrencinin kuralı sezdikten, onu içselleştirdikten sonra kurala ulaşmaktır. Kurala ulaşma aşamasında öğrenci, önceki bilgilerinin üzerine yeni yapılar koyacaktır. Böylelikle öğrenci, kuralı içselleştirmiş olacak, işlevsel bir şekilde beceriye dönüştürdüktan sonra bunu uygulamalarında da kullanacaktır.

Dil bilgisi, öğrencilerin doğru düşünme ve sağlıklı karar verme becerilerini geliştirir. Dil bilgisi öğretiminde esas olan diğer beceri alanlarıyla birlikte yürütülmesidir. Aksi takdirde öğrenilen konular, ezberlenmiş ve uygulanmadan yoksun kalınmış olur.

Dil bilgisi öğretimi, sadece dinleme yoluyla öğrenilen ve daha sonra okuma becerileriyle geliştirilen dil olgusunun kategorize olmasını sağlar. Örgün eğitim süreci, çocuğun sosyal çevreden getirdiği alışkanlıkların disipline edildiği bir dönemdir. Bu aşamada çocuğun kendi yaşantısından kazandığı yanlış alışkanlıklar düzeltilmelidir. Ayrıca dil bilgisi çalışmalarıyla öğrencilerin kazanacağı analiz ve sentez yapma becerileri, diğer öğrenme alanlarında uygulanmalıdır.

Öğrencilerin zihin ve ruh gelişimlerinde iyi bir ana dili eğitimi ve öğretiminin rolü büyüktür. Türkçe dersi çerçevesinde dil bilgisinin gerekli ayrıntılarına yer verilerek güzel anlatımların, metinlerin oluşmasında ana dilin doğrudan katkısı öğrencilere hissettirilir. Okuma-dil, dinleme-dil, konuşma-dil ve yazma-dil ilişkileri sezdirilip kavratılmadan sağlıklı bir ana dil eğitimi ve öğretiminin gerçekleştirilmesi mümkün değildir (Özbay, 2006:148).

Dil bilgisi çalışmalarında kullanılacak örneklerin okunup değerlendirilmiş, öğrenciye kavratılmış metinlerden seçilmesi ve anlatım birimi olan cümle düzeyinde bulunması gerekir. Bu sayede öğrenci ilişkiler bütünlüğünü kavrayacak ve

bildiklerinin yardımıyla bilmediklerine ulaşarak onları sistemleştirecek ve bu yolla kalıcı öğrenme gerçekleşecektir. Bunun sonucunda da dil bilinci, dil sevgisi ve öğrenme gerçekleşecektir (Cemiloğlu, 2001:145).

İlköğretim okulunda, Türkçe dersleriyle öğrencilerin konuşma, yazma, okuma ve dinleme yönlerinden gelişmeleri ve gerekli alışkanlıkları, becerileri kazanmaları istenildiğine göre dil bilgisi öğretimi kendi başına bir amaç değil, ancak amaca varabilmek için yararlanılacak dille ilgili bir çalışma alanıdır. Çocuk okula gelinceye kadar dili kullanmayı becerebilmektedir. Dil bilgisinin bu devredeki yardımı, çocuğun farkında olmadan kullandığı birtakım kuralları sezmesi yoluyla dili kullanmada güven kazanması; konuşma, yazma sırasında kendi kendisini kontrol imkânını kazanması şeklinde kullanma ile ilgili alışkanlıklar, beceriler kazandırmada önemlidir (Öz, 2001:259).

İlköğretim I. kademe, öğrencinin duyuş yoluyla kavradığı dil bilgisinin sezdirildiği aşamadır. Yeni programda I. kademe dil bilgisi bir öğrenme alanı olarak ele alınmamıştır. Böylelikle öğrenci soyut kurallara boğulmamıştır. Kuralları sezdirme daha çok metin düzeyinde en azından cümle düzeyinde olmalıdır.

Dil bilgisi öğretilirken kural kazandırılmaktan çok öğrencilerin dili bir anlama ve anlatma aracı olarak algılamaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin dört temel dil becerisini geliştirecek dil bilgisi öğretimi uygulamaya dayanmalı, cümleden veya metinden hareketle öğretilmeli, öğrencinin seviyesine uygun konular seçilmelidir.

Günümüzde üzerinde en çok tartışılan sorunlardan biri, ana dili öğretiminde kullanılacak yöntemlerin neler olması gerektiğidir. İşte, Türkçenin öğretimin değişik aşamalarında birbirini bütünleyen biçimde hangi yöntemlerle daha başarılı öğretilebileceği cevap bekleyen bir sorudur. Öte yandan araştırılıp, uygulamalarla sınanıp çözümlenmesi gereken bir sorundur. Sorunun diğer bir önemli boyutu ise, öğrencilere öğretimin amaçlarına yönelik davranışlar kazandırmakla görevli öğretmenlerin, uygulamalarla sınanıp geliştirilen sonuçları paylaşabilmesi, uygulamaya sokabilmesi ve daha başarılı bir öğretimi gerçekleştirdiğini görebilmesidir. Bu yaklaşım, öğretimde verimsizlik nedeni olarak görülen geleneksel öğretim uygulamalarında yenilikler ve değişiklikler yapmayı ya da yeni öğretim-öğrenme modellerini kullanmayı gerektirmektedir (Sever, 2000:28).

Dil bilgisi öğretiminde belli bir seviyenin yakalanması için, okul ortamının diğer unsurlarının da önemi büyüktür. Araç gereç kullanımı, ders kitapları, eğitim programlarının düzenlenmesi, Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesi, çağdaş

uygulamalardan faydalanılması, dil biliminin verilerinin değerlendirilmesi gibi unsurlar da iyi bir dil bilgisi dersi için vazgeçilmez unsurlardır.

Dil bilgisi öğretiminde dil bilim çalışmalarından faydalanılmalıdır. Dil bilgisi, dilin yazılı metinlere yansıyan yönleriyle ilgilenir. Konuşma dili dil bilgisi için önemli değildir. Dil bilimi ise konuşma diline ağırlık verir. Özellikle seslerin oluşumu ve farklılıkları, dil bilimin ilgilendiği alanlardan biridir (Barın ve Demir, 2006:19). Metinlerden hareketle dil bilgisi öğretimi yapılacağından metin dil bilim verileri dil bilgisi alanında kullanılmalıdır.

Dil bilgisi öğretiminin sağlıklı yürütülmesi için Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesi de önemlidir. Türkçe öğretmenin yetiştirilmesi konusunda programlar yeterli olmayınca iş, öğretim elemanının öğrencilere verebileceği bilgiye, onlara kazandırabileceği beceri ve alışkanlığa kalıyor. Maalesef, görevini kişisel çabası ile iyileştirerek yerine getirmeye çalışan öğretmen sayısı da parmakla gösterilecek kadar azdır. Programlardan, ders kitaplarından, sınıfların kalabalık olmasından şikâyetçi olarak da sorun çözülememektedir. Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında; yetersiz programlara, sınırlı ders saatlerine, kalabalık sınıflara rağmen öğretim yapılmaktadır ama bu kurumlarda da eğitim istendiği gibi verilememektedir. Türkçenin ne olduğu, dil bilgisi konularının Türkçe; Türkçe konularının dil bilgisi konuları içindeki yeri, ne yazık ki bu kurumlarda da açık olarak bilinmemekte dolayısıyla dil bilgisi dersi de gerektiği kadar önemsenmemektedir (Sağır, 2002:29).

Araştırmada yer alan konular belirlenirken fonetik, morfoloji, sentaks ve semantik gibi dil bilgisi bölümlerinden konuların olmasına dikkat edilmiştir. Yeni Türkçe Programı'nda konuların sınıflara dağılımı ise şu şekilde yapılmıştır: Fonetikle ilgili olan ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar ve kaynaştırma harfleri dil bilgisi bölümünde ele alınmayıp yazma becerisinin içerisine dâhil edilmiştir. Yine imla ve noktalama konusu da yazma becerisinde yer almaktadır.

Kelime türleri, tamlama çeşitleri, kelime grupları 6 ve 7. sınıf; kip ekleri 7. sınıf; cümlenin öğeleri, fiilimsiler, fiil çatıları ve cümle ile ilgili konular da 8. sınıf dil bilgisi konuları içerisinde yer almaktadır.

Atasözü ve deyimler, kelime ve cümlelerdeki anlam ilişkileri de okuma becerisi içerisinde ele alınmıştır. Araştırmada ele alınan konular incelendiğinde bunların yazma ve okuma becerileri ile dil bilgisi alanları içerisinde yer aldığı görülmektedir.

İlköğretimin I. kademesinde dil bilgisi öğretimi bir alan olarak ele alınmadığı ve sadece sezdirme yolu tercih edildiği için dil bilgisi öğretiminin yoğunlaştığı eğitim düzeyi ilköğretimin II. kademesidir. Konuların çokluğu dolayısıyla farklı beceri alanları içerisinde dil bilgisi konularının değerlendirildiği görülmektedir. Bu uygulamanın ne derece sağlıklı olduğu incelenmeye değer bir durum arz etmektedir. Bu konuda programı hazırlayanların da bir netlik içerisinde olmadıkları, programda özellikle dil bilgisi alanında sık sık değişiklikler yapmalarından anlaşılmaktadır. Öyleyse bu konuların sağlıklı bir araştırmayla değerlendirilmesi Türkçe öğretiminin önemli sorunlarından biridir. Bu çalışma da özellikle konuların sınıflara dağılımlarında öğrencilerin öğrenmekte zorlandıkları ve zorlanmadıkları konuların tespiti açısından önemlidir. Zor öğrenilen konuların 8. sınıfa kaydırılması gerekir.

Yöntem

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın yöntemi, olayları ve olguları doğal koşulları içerisinde incelemeyi hedefleyen alan araştırması yöntemidir. Olay ve olguları betimlemek için anket kullanılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe görev yapan Türkçe öğretmenlerinin dil bilgisi konularını öğretirken konuların öğretimine bakış açılarını tespit etmektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıda sıralanan alt problemlere çözüm aranmıştır:

Alt problemler

1. Öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenmekte zorlandıkları dil bilgisi konuları nelerdir?
2. Öğretmenlerin öğretmekte en fazla zorlandıkları dil bilgisi konuları nelerdir?
3. Cinsiyet, mezuniyet ve kıdem değişkenleri öğretmenlerin öğrencilere öğretirken zorlandıkları konular üzerinde etkili midir?
4. Öğretmenlerin öğrenirken zorlandıkları konularla öğretirken zorlandıkları konular arasında nasıl bir korelasyonel ilişki vardır?

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın çalışma evreni, Ankara ili sekiz merkez ilçede görev yapan toplam 2113 ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretmenidir. Bu evreni temsil etmek üzere 257 Türkçe öğretmenine ulaşılmış ve anket uygulanmıştır. Örneklemde sekiz merkez ilçenin tamamından öğretmenler bulunmaktadır. Örneklem seçilirken oransız eleman örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme alınan öğretmenlerin 171'i bayan, 86'sı ise erkektir.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2005-2006 eğitim öğretim yılında Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerle sınırlıdır.

2. Araştırmada incelenen değişkenlere ait veriler, araştırmada kullanılan ankette elde edilen verilerle sınırlıdır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket, 2 bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm, örnekleme alınan öğretmenlere ait betimsel verileri toplamaya yönelik 3 sorudan; ikinci bölüm öğretmenlerin öğrenmekte zorluk çektikleri dil bilgisi konularını belirlemek amacıyla sorulan 14; yine öğretmenlerin öğrencilere öğretmekte zorlandıkları dil bilgisi konularını tespit etmek amacıyla sorulan 14 sorudan oluşmaktadır.

Araştırmada kullanılan ölçek hazırlanırken benzer çalışmalar incelenmiş ve bu çalışmalardan da faydalanılmıştır. Kapsam geçerliliğinin sağlanması için alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Anket formunun güvenilirliği alfa testi yapılarak sağlanmıştır. Uygulamaya başlamadan önce 79 öğretmene anketin taslak hâli uygulanmış ve elde edilen veriler yardımıyla alfa testi yapılmıştır. Alfa testi sonucunda bazı maddeler değiştirilmiştir. Anketin, öğrenirken zorlanılan dil bilgisi konuları bölümü için alfa katsayısı .84 ve öğrencilere öğretirken zorlanılan dil bilgisi konuları bölümü için .87 çıkmıştır.

Anket, araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Ankette elde edilen veriler, SPSS 11.0 programı kullanılarak işlenmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde yüzde (%), frekans (f), t testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve Pearson Momentler Sayısı Çarpımı Korelasyon Katsayısı (r) kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1

Öğrencilerin Öğrenmekte En Fazla Zorlandıkları Alanlara İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımı

Seçenekler N=257	Hiçbir zaman		Nadiren		Ara sıra		Sık sık		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Ünlü Uyumu Kuralları	36	14.0	82	31.9	84	32.7	43	16.7	12	4.7
2. Ünsüzlerle İlgili Kurallar	35	13.6	74	28.8	87	33.9	50	19.5	11	4.3
3. Kaynaştırma Harfleri	63	24.5	115	44.7	52	20.2	22	8.6	5	1.9
4. İmla ve Noktalama	13	5.1	35	13.6	77	30.0	104	40.5	28	10.9
5. Kelime Türleri	15	5.8	40	15.6	106	41.2	72	28.0	24	9.3
6. Tamlama Çeşitleri	17	6.6	63	24.5	105	40.9	60	23.3	12	4.7
7. Kelime Grupları	15	5.8	57	22.2	97	37.7	64	24.9	24	9.3
8. Atasözü ve Deyimler	34	13.2	97	37.7	90	35.0	28	10.9	8	3.1
9. Kip Ekleri	20	7.8	60	23.3	86	33.5	72	28.0	19	7.4
10. Fiilimsiler	7	2.7	21	8.2	61	23.7	122	47.8	46	17.9
11. Fiil Çatıları	2	.8	30	11.7	58	22.6	101	39.2	66	25.7
12. Cümlenin Öğeleri	24	9.3	71	27.6	105	40.9	50	19.1	7	2.7
13. Birleşik Cümleler	11	4.3	32	12.5	79	30.7	97	37.7	38	14.8
14. Anlam İlişkileri	17	6.6	83	32.3	89	34.6	48	18.7	20	7.8

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenmekte en çok zorlandıkları konunun fiil çatıları olduğu görülmektedir. 66 (%25.7) öğretmene göre öğrenciler fiil çatılarını öğrenirken her zaman, 101'ine (%39.2) göre sık sık, 58 (%22.6) öğretmene göre ara sıra, 30 (%11.7) öğretmene göre nadiren zorlanmakta; 2 (%0.8) öğretmene göre ise hiçbir zaman zorlanmamaktadırlar.

Öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenmekte en çok zorlandıkları diğer bir konu, fiilimsilerdir. 46 (%17.9) öğretmene göre öğrenciler fiilimsileri öğrenirken her zaman, 122'sine (%47.8) göre sık sık, 61 (%23.7) öğretmene göre ara sıra, 21 (%8.2) öğretmene göre nadiren zorlanmakta; 7 (%2.7) öğretmene göre ise hiçbir zaman zorlanmamaktadırlar.

Öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenmekte en çok zorlandıkları konulardan biri de birleşik cümlelerdir. 38 (%14.8) öğretmene göre öğrenciler fiilimsileri öğrenirken her zaman, 97'sine (%37.7) göre sık sık, 79 (%30.7) öğretmene göre ara sıra, 32 (%12.5) öğretmene göre nadiren zorlanmakta; 11 (%4.3) öğretmene göre ise hiçbir zaman zorlanmamaktadırlar.

Tablo 1'de görüldüğü üzere öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenmekte en az zorlandıkları konu, kaynaştırma harfleridir. 63 (%24.5) öğretmene göre öğrenciler

kaynaştırma harflerini öğrenirken hiç zorlanmamakta; 115 (% 39.2) öğretmene göre ise nadiren, 52'sine (%20.2) göre ara sıra, 22 (% 8.6) öğretmene göre sık sık, 5 (%1.9) öğretmene göre ise her zaman zorlanmaktadırlar.

Öğrencilerin öğrenmekte zorlanmadıkları konulardan biri de ünsüzlerle ilgili kurallardır. 35 (%13.6) öğretmene göre öğrenciler, ünsüzlerle ilgili kuralları öğrenirken hiç zorlanmamakta; 74 (%28.8) öğretmene göre nadiren, 87'sine (%33.9) göre ara sıra, 50 (%19.5) öğretmene göre sık sık, 11 (%4.3) öğretmene göre ise her zaman zorlanmaktadırlar.

Öğrencilerin öğrenmekte zorlanmadıkları diğer bir konu da ünlü uyumu kurallarıdır. 36 (%14) öğretmene göre öğrenciler ünlü uyumu kurallarını öğrenirken hiç zorlanmamakta; 82 (%31.9) öğretmene göre nadiren, 84'üne (%32.7) göre ara sıra, 43 (%16.7) öğretmene göre sık sık, 12 (%4.7) öğretmene göre ise her zaman zorlanmaktadırlar.

Tablo 2

Öğretmenlerin Öğretmekte En Fazla Zorlandıkları Alanlara İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımı

Seçenekler N=257	Hiçbir zaman		Nadiren		Ara sıra		Sık sık		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Ünlü Uyumu Kuralları	73	28.4	78	30.0	74	28.8	23	8.9	9	3.5
2. Ünsüzlerle İlgili Kurallar	69	26.8	86	33.5	77	30.0	19	7.4	6	2.3
3. Kaynaştırma Harfleri	99	38.5	89	34.6	52	20.2	12	4.7	5	1.9
4. İmla ve Noktalama	45	17.5	69	26.8	83	32.3	48	18.7	12	4.7
5. Kelime Türleri	57	22.2	64	24.9	86	33.5	39	15.2	11	4.3
6. Tamlama Çeşitleri	59	23.0	71	27.6	84	32.7	35	13.6	8	3.1
7. Kelime Grupları	55	21.4	68	26.5	82	31.5	41	16.0	11	4.3
8. Atasözü ve Deyimler	76	29.6	90	35.0	69	26.8	18	7.0	4	1.6
9. Kip Ekleri	65	25.3	67	26.1	62	24.1	51	19.8	12	4.7
10. Fiilimsiler	37	14.0	47	18.3	73	28.4	76	29.2	24	9.3
11. Fiil Çatıları	29	11.3	51	19.8	67	26.1	82	31.9	28	10.9
12. Cümlelerin Öğeleri	70	27.2	70	27.2	82	31.9	26	10.1	9	3.5
13. Birleşik Cümleler	38	14.8	53	20.6	72	28.0	77	30.0	17	6.6
14. Anlam İlişkileri	54	21.0	89	34.6	75	29.2	29	11.3	10	3.9

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin öğretmekte en çok zorlandıkları konu, fiil çatılarıdır. 28 (%10.9) öğretmen fiil çatılarını öğretirken her zaman, 82 (%31.9) öğretmen sık sık, 67 (%26.1) öğretmen ara sıra, 51 (%19.8) öğretmen nadiren zorlanmakta; 29 (%11.3) öğretmen ise hiçbir zaman zorlanmamaktadır.

Öğretmenlerin öğretmekte en çok zorlandıkları diğer bir konu, fiilimsilerdir. 24 (%9.3) öğretmen fiilimsileri öğretirken her zaman, 76 (%29.2) öğretmen sık sık, 73 (%28.4) öğretmen ara sıra, 47 (%18.3) öğretmen nadiren zorlanmakta; 37 (%14) öğretmen ise hiçbir zaman zorlanmamaktadır.

Öğretmenlerin öğretmekte en çok zorlandıkları konulardan biri de birleşik kelimelerdir. 17 (%6.6) öğretmen birleşik kelimeleri öğretirken her zaman, 77 (%30) öğretmen sık sık, 72 (%28) öğretmen ara sıra, 53 (%20.6) öğretmen nadiren zorlanmakta; 38 (%14.8) öğretmen ise hiçbir zaman zorlanmamaktadır.

Tablo 2’de görüleceği üzere öğretmenlerin öğretmekte en az zorlandıkları konu, kaynaştırma harfleridir. 99 (%38.5) öğretmen kaynaştırma harflerini öğretirken hiçbir zaman zorlanmamakta; 89 (%34.6) öğretmen nadiren, 52 (%20.2) öğretmen ara sıra, 12 (%4.7) öğretmen sık sık zorlanmakta; 29 (%11.3) öğretmen ise her zaman zorlanmaktadır.

Öğretmenlerin öğretmekte zorlandıkları diğer bir konu, ünlü uyumu kurallarıdır. 69 (%26.8) öğretmen ünlü uyumu kurallarını öğretirken hiçbir zaman zorlanmamakta; 86 (%33.5) öğretmen nadiren, 77 (%30) öğretmen ara sıra, 19 (%7.4) öğretmen sık sık zorlanmakta; 6 (%2.3) öğretmen ise her zaman zorlanmaktadır.

Öğretmenlerin öğretmekte zorlandıkları konulardan biri de ünsüzlerle ilgili kurallardır. 73 (%28.4) öğretmen ünsüzlerle ilgili kuralları öğretirken hiçbir zaman zorlanmamakta; 78 (%30) öğretmen nadiren, 74 (%28.8) öğretmen ara sıra, 23 (%8.9) öğretmen sık sık zorlanmakta; 9 (%3.5) öğretmen ise her zaman zorlanmaktadır.

Tablo 3

Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Öğrenirken Zorlandıkları Dil Bilgisi Konuları Üzerinde Cinsiyet Değişkeninin Etkisi

Sorular sd=255	Bayan (N=171)		Erkek (N=86)		t	p
	X	S	X	S		
Kaynaştırma Harfleri	2.08	.95	2.38	.97	2.337	.020

p< .05

Tablo 3'te görüleceği üzere cinsiyet değişkeninin, kaynaştırma harflerinin öğrenimi üzerinde anlamlı bir fark yarattığı görülmektedir ($p<.05$). Tablodaki betimsel veriler incelendiğinde erkek öğretmenler, bayan öğretmenlere göre öğrencilerin kaynaştırma harflerini öğrenmede daha çok zorlandıklarını söylemektedirler.

Tablo 4

Öğretmenlerin Öğretmede Zorlandıkları Dil Bilgisi Konuları Üzerinde Cinsiyet Değişkeninin Etkisi

Sorular sd=255	Bayan (N=171)		Erkek (N=86)		t	p
	X	S	X	S		
Ünlü Uyumu Kuralları	2.19	1.08	2.68	2.26	2.338	.020
Ünsüzlerle İlgili Kurallar	2.14	.96	2.45	1.06	2.326	.021
Kaynaştırma Harfleri	1.86	.96	2.17	.96	2.417	.016

$p<.05$

Tablo 4'te görüleceği üzere cinsiyet değişkeninin, ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar ve kaynaştırma harflerinin öğretiminde anlamlı bir fark yarattığı görülmektedir ($p<.05$). Tablodaki betimsel veriler incelendiğinde bayan öğretmenler; ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar ve kaynaştırma harflerinin öğretiminde, erkek öğretmenlere göre daha az zorlandıklarını söylemektedirler.

Tablo 5

Öğretmenlerin Öğretirken ve Öğrencilerin Öğrenirken Zorlandıkları Dil Bilgisi Konuları Üzerinde Mezuniyet Değişkeninin Etkisi

Sorular sd=255	Lisans (N=206)		Y. Lisans (N=51)		t	p
	X	S	X	S		
Kaynaştırma Harfleri	2.12	.94	2.43	1.02	2.031	.043
İmla ve Noktalama	3.31	1.03	3.68	.88	2.382	.018
Kelime Türleri	3.12	1.00	3.49	.94	2.369	.019
Kelime Grupları	3.04	1.03	3.31	1.00	1.673	.096
Cümlelerin Öğeleri	2.72	.95	3.78	5.67	2.543	.012

Mezuniyet değişkeninin öğretirken zorlandıkları dil bilgisi konularına ilişkin öğretmen görüşleri üzerinde anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür.

Tablo 5 incelendiğinde, öğrenirken zorlanılan konulardan kaynaştırma harfleri, imla ve noktalama, kelime türleri, kelime grupları ve cümlenin öğeleri üzerinde mezuniyet değişkeninin manidar bir fark yarattığı görülmektedir ($p<.05$). İlgili betimsel veriler incelendiğinde lisans mezunu öğretmenlerin öğrencilerin kaynaştırma harfleri, imla ve noktalama, kelime türleri, kelime grupları ve cümlenin öğeleri konularının öğreniminde, yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha az zorlandıklarını söyledikleri söylenebilir.

Tablo 6

Kıdem Bağımsız Değişkeninin Maddeler Üzerinde Anlamlı İlişki Oluşturma Düzeyleri

Konular	Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark (Tukey)
Atasözü ve Deyimler	Gruplar arası	9.882	3	3.294	3.523	.016	2-4
	Gruplar içi	236.577	253	.935			
	Toplam	246.459	256				
Anlam İlişkileri	Gruplar arası	11.742	3	3.914	3.575	.015	2-4
	Gruplar içi	277.028	253	1.095			
	Toplam	288.770	256				

*1) 1-5 2) 6-10 3) 11-15 4) +15

Tablo 6'ya İlişkin Betimsel Tablo

Konular N=67	1. 1-5 yıl		2. (6-10)		3. (11-15)		4. (15+)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
Atasözü ve Deyimler	2.16	.94	1.87	.93	2.24	1.04	2.40	.94
Anlam İlişkileri	2.35	1.01	2.15	1.01	2.48	1.01	2.74	1.14

Yapılan F testi sonuçlarına göre kıdem değişkeninin öğrencilerin öğrenirken zorlandıkları konulara ilişkin öğretmen görüşleri üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Tablo 6'ya bakıldığında kıdem bağımsız değişkeninin atasözü ve deyimler ile anlam ilişkileri maddeleri üzerinde anlamlı fark oluşturduğu görülmektedir. Anlam ilişkileri ve atasözü ve deyimler konusunda (6-10) yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerle (15+) kıdeme sahip öğretmenler arasında bir fark olduğu

görülmektedir [$F_{(3-253)}=3.523; p<.05$]. İlgili betimsel tablo incelendiğinde 15 ve daha üstü kıdeme sahip olan öğretmenlerin atasözü ve deyimler ile anlam ilişkileri konularını öğretirken 6-10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlere göre daha çok zorlandıkları söylenebilir.

Tablo 7

Öğretmenlerin Öğretirken ve Öğrencilerin Öğrenirken Zorlandıkları Konulara İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki Korelasyonel İlişki

Konular	r	p
1. Ünlü Uyumu Kuralları	.490	.000
2. Ünsüzlerle İlgili Kurallar	.570	.000
3. Kaynaştırma Harfleri	.611	.000
4. İmla Ve Noktalama	.528	.000
5. Kelime Türleri	.478	.000
6. Tamlama Çeşitleri	.561	.000
7. Kelime Grupları	.281	.000
8. Atasözü ve Deyimler	.553	.000
9. Kip Ekleri	.595	.000
10. Fiilimsiler	.053	.400
11. Fiil Çatıları	.558	.000
12. Cümlenin Ögeleri	.154	.013
13. Birleşik Cümleler	.578	.000
14. Anlam İlişkileri	.582	.000

Tablo 7’de öğretmenlerin bir dil bilgisi konusunu öğretirken zorlanmaları ile aynı konuyu öğrencilerin öğrenirken zorlanma dereceleri arasındaki ilişki görülmektedir. Ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar, kaynaştırma harfleri, imla ve noktalama, kelime türleri, tamlama çeşitleri, atasözü ve deyimler, kip ekleri, fiil çatıları, birleşik cümleler ve anlam ilişkileri konuları için öğrencilerin öğrenirken zorlanma dereceleri ile aynı konuyu öğretmenlerin öğretirken zorlanmaları arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı; kelime grupları ve cümlenin ögeleri konuları için düşük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu; fiilimsiler konusu için korelasyonel ilişkinin anlamlı olmadığı görülmektedir. [Ünlü uyumu kuralları $r=.490$ ve $p<.05$; ünsüzlerle ilgili kurallar $r=.570$ ve $p<.05$; kaynaştırma harfleri $r=.611$ ve $p<.05$; imla ve noktalama $r=.528$ ve $p<.05$; kelime türleri $r=.478$ ve $p<.05$; tamlama çeşitleri $r=.561$ ve $p<.05$; atasözü ve deyimler $r=.553$ ve $p<.05$; kip

ekleri $r=.595$ ve $p<.05$; fiil çatıları $r=.558$ ve $p<.05$; birleşik cümleler $r=.578$ ve $p<.05$; anlam ilişkileri $r=.582$ ve $p<.05$; kelime grupları $r=.281$ ve $p<.05$; cümlenin öğeleri $r=.154$ ve $p<.05$; ve fiilimsiler $r=.053$ ve $p>.05$].

Bu bulgular öğretmenlerin zorlanarak öğrettikleri dilbilgisi konularının öğrenciler tarafından da zorlanarak öğrenildiği şeklinde yorumlanabilir.

Sonuç ve Öneriler

1. Araştırma sonucunda öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenmekte en çok zorlandıkları konular, sırasıyla fiil çatıları, fiilimsiler ve birleşik cümlelerdir. Öğrencilerin en az zorlandıkları konular da sırasıyla kaynaştırma harfleri, ünlü uyumu kuralları ve ünsüzlerle ilgili kurallardır.

2. Yapılan araştırmada öğretmenlerin öğretmekte zorlandıkları konular, fiil çatıları, fiilimsiler ve birleşik cümleler olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin öğretmekte en az zorlandıkları konular da kaynaştırma harfleri, ünsüzlerle ilgili kurallar ve ünlü uyumu kurallarıdır.

3. Öğretmenlere göre öğrencilerin öğrenirken; öğretmenlerin öğretirken en çok zorlandıkları konularla en az zorlandıkları konular aynıdır. Buna göre en çok zorlanılan konular, fiil çatıları, fiilimsiler ve birleşik cümleler iken en az zorlanılan konular, kaynaştırma harfleri, ünsüzlerle ilgili kurallar ve ünlü uyumu kurallarıdır.

4. Araştırmada cinsiyet değişkeninin kaynaştırma harflerinin öğrenimi üzerinde anlamlı bir fark yarattığı görülmektedir ($p<.05$). Erkek öğretmenler, bayan öğretmenlere göre öğrencilerin kaynaştırma harflerini öğrencilerin öğrenmesinde daha çok zorlandıklarını söylemektedirler.

5. Cinsiyet değişkeninin ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar ve kaynaştırma harflerinin öğretiminde anlamlı bir fark yarattığı görülmektedir ($p<.05$). Bayan öğretmenler; ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar ve kaynaştırma harflerinin öğretiminde, erkek öğretmenlere göre daha az zorlandıklarını söylemektedirler.

6. Mezuniyet değişkeninin öğretirken zorlandıkları dilbilgisi konularına ilişkin öğretmen görüşleri üzerinde anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür. Öğrencilerin öğrenirken zorlandıkları konulardan kaynaştırma harfleri, imla ve noktalama, kelime türleri, kelime grupları ve cümlenin öğeleri üzerinde mezuniyet değişkeninin manidar bir fark yarattığı görülmektedir ($p<.05$). İlgili betimsel veriler incelendiğinde lisans mezunu öğretmenlerin öğrencilerin kaynaştırma harfleri, imla

ve noktalama, kelime türleri, kelime grupları ve cümlenin ögeleri konularının öğreniminde, yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha az zorlandıklarını söyledikleri söylenebilir.

7. Ünlü uyumu kuralları, ünsüzlerle ilgili kurallar, kaynaştırma harfleri, imla ve noktalama, kelime türleri, tamlama çeşitleri, atasözü ve deyimler, kip ekleri, fiil çatıları, birleşik cümleler ve anlam ilişkileri konuları için öğrencilerin öğrenirken zorlanma dereceleri ile aynı konuyu öğretmenlerin öğretirken zorlanmaları arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı; kelime grupları ve cümlenin ögeleri konuları için düşük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu; fiilimsiler konusu için korelasyonel ilişkinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin zorlanarak öğrettikleri dilbilgisi konularının öğrenciler tarafından da zorlanarak öğrenildiği sonucu çıkarılabilir.

Öneriler

1. Öğrencilerin öğrenirken ve öğretmenlerin öğretirken en çok zorlandıkları konular aynı olduğundan bu konular üzerinde hassasiyetle durulmalı, gerekirse bu konuların öğretiminde ek strateji ve teknikler kullanılmalıdır.
2. Öğretmenlerin öğretirken en çok zorlandıkları konular üzerinde lisans döneminde daha fazla durulmalıdır.
3. Öğrencilerin öğrenirken, öğretmenlerin öğretirken en az zorlandıkları konular olan kaynaştırma harfleri, ünsüzlerle ilgili konular ve ünlü uyumu kuralları 6. sınıfta verilmelidir.
4. Öğrencilerin öğrenirken, öğretmenlerin öğretirken en çok zorlandıkları konular olan fiil çatıları, fiilimsiler ve birleşik cümleler 8. sınıfta verilmektedir. Bu konuların pekiştirilmesi için orta öğretim döneminde de bu konular üzerinde durulmalıdır.
5. Dil bilgisinin bilgiden arınıp birer beceri hâline dönüşebilmesi için öğrenilen dil bilgisi konularının diğer becerilerle olgunlaştırılarak öğrencilerin kuralları, doğru ve etkili kullanabilme becerisine dönüştürmesi sağlanmalıdır.
6. Programda öğrencilerin öğrenmekte ve öğretmenlerin öğretmekte en çok zorlandıkları konuların 8. sınıflarda yer alması olumlu bir durumdur. Ancak 8. sınıf konularının hem yoğun olması hem de zor olan konuların bu sınıfta öğretilmesi, 8. sınıflarda dil bilgisi öğretimini olumsuz etkileyebilecektir. Bu yüzden öğrencilerin anlamakta çok zorlanmayacağı bazı konular, 8. sınıftan önceki sınıflara kaydırılmalıdır.

Kaynaklar

- Aydın, Ö. (1999). Ortaokullarda dilbilgisi öğretimi üzerine öğretmen görüşleri. *TÖMER Dil Dergisi*, (81), 25.
- Barın, E. ve Demir, C. (2006). *Türk dil bilgisi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Cemiloğlu, M. (2001). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Kavcar, C., Oğuzkan F.ve Sever S. (1998). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. Ankara: TDK Yay.
- MEB (2006). *İlköğretim okulları Türkçe dersi (6-7-8) öğretim programı*.
- Öz, M. F. (2001). *Uygulamalı Türkçe öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. (2006) . *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*. Ankara: Öncü Kitap.
- Sağır, M. (2002). *İlköğretim okullarında Türkçe dil bilgisi öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sever, S. (2000). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

*Summary***DIFFICULTIES IN TEACHING GRAMMAR SUBJECTS
ACCORDING TO TEACHERS' OPPINIONS****İlhan ERDEM***

Language we used to communicate in the daily life is an important fact as it carries the culture and provides the communication among people. We should use language in a correct, understandable, effective and conscious way for an effective communication. Language teaching, especially mother tongue education is taken into consideration in the education systems of all countries.

Grammar is the science which describes the rules of a language. Grammar is a skill course. The aim of grammar teaching is to use the language correctly and efficiently.

Grammar has an important function in acquisition of understanding and explaining skills. How to teach the subjects in teaching grammar is one of the important research fields. Also grammar subjects to be taught in terms of grades and at what level they should be taught in primary education are necessary to determine.

Grammar is separated into phonetic, morphology, syntax and semantic parts. These separated fields are the basis of grammar subjects which we determine in our research.

We can think of language as a type of rule-governed behavior. Grammar, then, is a subset of those rules which govern the configurations that the phonology, morphology, semantics and syntax of a language assume. These rules are known automatically by all native speakers of a language. That is, there is no English, French, or German which exists independently of its speakers. A language, with its rules, exists in the individual brains of native speakers. These rules in our brains are usually automatic and familiar to us as we are the native speakers and that we are

Address for correspondence: *Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği, ilhanerdem@gazi.edu.tr

probably not able to articulate them, but we all certainly know when they are violated.

In order to guide us in constructing an approach to teaching of grammar which strives to meet the above definition, it would be helpful to have a frame of reference. Our framework takes the form of a pie chart. Its shape helps us to make salient the fact that must be dealt with: the form or structures themselves, their semantics or meaning, and the pragmatic conditions governing their use. Moreover, as they are wedges of single pie, we should note a further assumption which is the dimensions are not hierarchically arranged as many traditional characterizations of linguistic strata depict.

For most major languages of the world, it is easy to decide whether a given word, phrase, or sentence is correct or incorrect. The rules governing these languages are promulgated by academies or equivalent national institutions that decide such issues, taking questions of grammar, spelling, writing systems, and coinage of new words, as well as matters of general language policy, out of the hands of the general populace.

Turkish lesson is a practicing area where the four language skills are acquired by means of education. The relation of these language skills with grammar is important. Particularly in written and oral expression, one should have domination on the grammar rules of his native language.

Grammar is separated into phonetic, morphology, syntax and semantic parts. These separated fields are the basis of grammar subjects which we determine in our research.

The research was done considering teachers' opinions. Grammar subjects which we compiled under 14 topics were determined according to the teachers' opinions on learning difficulties. In these topics, the difficulties which the students are faced while learning and the teachers while teaching determine the essence.

Turkish teachers who work in the secondary schools of Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Yenimahalle and Sincan towns of Ankara determine the universe of the research. The prepared questionnaire was applied to 257 Turkish teachers who work in these towns.

In the research, learning difficulties of 14 topic subjects were determined by asking two different questions. The first question is: 1. "During grammar education, in which subjects and to what extent do your students have difficulties?" The other

question is: 2. “While teaching grammar subjects that are given below, in which subjects and to what extent do you have problems?”

This research contains fourteen topic subjects. Following up:

1. Harmony of vocals
2. Rules about consonants
3. Linking letters
4. Dictation and punctuation
5. Word genres
6. Phrase types
7. Word phrases
8. Proverb and idiom
9. Tense fixes
10. Gerunds
11. Verb voices
12. Sentence elements
13. Combined sentences
14. Relation of meaning

The research was determined according to SPSS statistical programme. At the end of the determination, the subjects which the students learn and teachers teach with the least and most difficulties were found similar.

According to the research, the subjects which are the most difficult while students learning and teachers teaching are in conjugations, gerunds, and combined sentences order. The subjects which are the least difficult while students learning and teachers teaching are determined such as linking letters, rules about consonants and vocal harmony rules.

In terms of teacher’s opinions the most problematic and the least with problematic topics for students and teachers are similar.

The subjects in which the students have learning and teachers’ have teaching difficulties are verb voices gerunds, and combined sentences. According to these results, while preparing Turkish curriculums, the subjects in which the students have learning and teachers’ have teaching difficulties should be taught in the 8th classes

and the subjects in which both the students and teachers have least difficulties should be taught in the 6th classes.

The subjects both the students and teachers have least difficulties are linking letters, rules about consonants and vocal harmony rules. Also, it is recommended that the subjects which are learnt and taught in difficulty should be practiced more during bachelor's degree.

The subjects in which the students have learning and teachers' have teaching difficulties should be considered in the university training.

There is no need for a special course for grammar teaching. Grammar topics should be taught with reading, listening, writing and speaking topics. Meanwhile, grammar topics should be taught based on a text.